

Het Evangelie Naar Mattheüs

Bijbelvertaling uit: Weerd, De Verklaring van Mattheüs.

Aflevering 12: Mattheüs 10:1-33

Mattheüs 10:1-15 De Uitzending van de Twaalf Discipelen

Vers 1 **Toen Jezus eens alle twaalf discipelen van Hem bij Zich geroepen had, gaf Hij hun macht over onreine geesten opdat zij die konden uitdrijven en tevens om elke ziekte en kwaal te kunnen genezen.** Er is enige tijd verstreken als Jezus zijn discipelen weer oproept. Als ze samengekomen zijn geeft Hij ze een wonderlijke opdracht en een buitengewone wondermacht. Macht over demonen berust alleen bij de hoge God en bij Jezus Christus. Het genezen van zieken is slechts aan enkele profeten gegeven en de opwekking van een dode alleen aan Elia en Eliza (eenmalig). Dat de discipelen die vermogens ontvangen is dus een **unicum** in de Bijbel en zou reden moeten zijn voor boeiende verhalen in de evangeliën. Niets daarvan.

Soms moeten we conclusies trekken die voortkomen uit ‘**wat er niet staat**’. Want het ontbreken van een verslag over de uitzending van de twaalf discipelen zegt ons **dat de evangelisatiecampagne mislukt is.**

Vers 2 **Deze twaalf nu werden als afgezant aangewezen. Hun namen zijn: Simon die ook Petrus genoemd wordt als principaal en Andreas zijn enige broer; Jakobus, de zoon van Zebedeüs en zijn enige broer Johannes. Filippus en Bartholomeüs; Thomas en Mattheüs die een tollenaar was; Jakobus, de zoon van Alfeüs en Lebbeüs die ook Thaddeüs genoemd werd; Simon de Kananiëter en Judas Iskariot die Hem ook overgeleverd heeft.**

Jezus doet zelf niet mee aan de campagne. Bijzonder, want tot nu toe lag het initiatief bij Hem. Nu stuurt Hij Zijn onervaren discipelen op pad om het evangelie te verkondigen. Petrus wordt aangewezen als leider van de groep. Voor Rooms-katholieken één van de redenen waarop later het Pauschap gevestigd werd. Het woord **Kananiëter** is een hebraïsme van *qannā'j* (קנני), wat *zelotēs* betekent; dat is *ijveraar van de Wet*. *Zelotēs* duidt ook op een politieke verzetsbeweging, waar Simon kennelijk lid van was. **Iskariot** wordt zeer gevarieerd verklaard. Voor de hand liggend is: ‘Man (*ish*) uit Kerioth’, een dorp uit Judea (Jozua 15:25).

Vers 5 **Al deze twaalf mannen heeft de Heer Jezus met een persoonlijk woord uitgezonden. Hij zei ook: Begeef je niet onder de heidenen en ga geen enkele stad van de Samaritanen binnen, maar keer je alleen tot de afgedwaalde schapen van het huis van Israël.**

Voordat de discipelen uitgezonden worden spreekt Jezus ze persoonlijk toe. De opdracht om **alleen** te evangeliseren onder het Joodse volk is geen verrassing. Die staat namelijk in het kader ‘herstel van het Sinaïtische Verbond’. Nu onder Jezus’ bezielende leiding én beperkt tot de Joden (= Juda, Benjamin, Levi, want de overige stammen zijn verdwenen). Daaruit zou het Messiaanse Rijk ontstaan. Voorwaarde was een algemene bekering. Deze opdracht tot evangelisatie is dus verschillend van het zendingsbevel in Mattheüs 28:19. Dat betreft alle mensen op aarde.

Campagne Mislukt – De bekering van het Joodse volk bleef echter uit en dat is tevens de reden waarom de vier evangelisten nauwelijks iets over de campagne zeggen. De discipelen kwamen teleurgesteld terug.

Vers 7 **Als jullie gaan, verkondig dan de volgende boodschap: Het hoge Hemelse Koninkrijk is nabijgekomen.**

Vers 8 **Genees zieken, reinig melaatsen, wek doden op, drijf demonen uit. Geef gul wat je als vrije gift ontving.**

De uitdrukking **het hoge Hemelse Koninkrijk** was algemeen bekend (en nooit door Jezus weersproken). Dat was het herstel van het koninkrijk van David en Salomo onder de Messias.

Waren de wonderdaden van Jezus al spraakmakend; nu gaan er liefst twaalf mannen met die vermogens op

pad. Dat moet wel tot een enorme opwindings in Galilea geleid hebben. Echter de evangelisten spreken er niet over, noch enige andere bron. En weer rijzen onbeantwoorde vragen:

1. Durfden de twaalf discipelen hun nieuwe gaven niet te gebruiken?
2. Was gebrek aan geloof de reden dat zij hun wondermacht niet toepasten?
3. Blokkeerde het ongeloof van de toeschouwers de wonderen?

Ik denk dat punt 3 juist is, want daar spreekt Jezus over in Markus 6:1-5,6 (NBV21) *Hij kon daar (= in Nazareth) geen enkel wonder doen, behalve dat Hij een paar zieken de handen oplegde en hen genas. Hij stond verbaasd over hun ongeloof.* (Zie ook: Mattheüs 13:58)

Jezus genoot grote autoriteit onder de bevolking omdat Hij een Rabbi met Semikhah was. De discipelen echter waren onbekende jongelui – eenvoudige vissers. Zouden wij wel naar hen geluisterd hebben?

Vers 9 ***Neem liever geen goud aan, noch zilver of koper voor jullie eigen gordels.***

Vers 10 ***Schaf ook geen reiszak voor onderweg aan, noch twee onderkleden, extra sandalen of een staf. Want elke arbeider is zijn levensonderhoud waard.***

Jezus raadt de discipelen af betaling aan te nemen. Het evangelie mag niet door geldelijk gewin bezoedeld worden. Ook draagt Hij hen op om zonder bagage te reizen. Zo konden ze opgaan in de plaatselijke bevolking, want iemand met bagage is overduidelijk een vreemdeling en daarom gemakkelijk op te pakken.

Vers 11 ***In welke stad of dorp jullie ook zullen komen, zorg ervoor dat je eerst goed hebt uitgezocht wie daar waard is (om je te ontvangen) en blijf daar totdat jullie reden hebben om weg te gaan.***

De voorzichtigheid blijkt ook hier. Jezus raadt Zijn discipelen af een plaatselijke herberg te betrekken, maar om een betrouwbaar gastgezin te zoeken en daar te blijven totdat hun werk gedaan was.

Vers 12 ***Wanneer je het huis van jullie keuze binnengaat, groet de bewoners dan hartelijk.***

Vers 13 ***Als dat huis inderdaad waardig blijkt, laat dan jullie ware vrede over hen komen. Maar als het die vrede van jullie niet waard is, neem die dan weer weg.***

Iemand ***hartelijk groeten***; dat doe je naaste familie en geliefden. En dat is nu precies wat Jezus bedoelt. In Christus zijn we allen ‘naaste familie’ – broeders en zusters. Het is die houding die de latere Gemeenten tot bloei zal brengen. Geeft Jezus ons ruim de tijd om aan iemand te wennen, zodat er langzaam maar zeker een band ontstaat? Neen, Hij vraagt ons om zonder voorbehoud elkaar in liefde tegemoet te treden. Zo ontstaat de ‘Vrede van Christus’ een stukje paradijs op aarde. Dat is geen ‘geboden wonder’ maar een ‘wonderlijk ontstaan van’ door het evangelie. Vandaar dat een afwijzing van het evangelie die vrede weer tenietdoet.

Vers 14 ***Mocht men jullie niet warm verwelkomen, noch je ware woorden willen aanhoren, verlaat dan dat huis of die stad en schud het stof van je voeten.***

Vers 15 ***Voorwaar Ik verzeker jullie: Op de dag van het oordeel zal het lot van de inwoners van Sodom en Gomorra draaglijker zijn dan zelfs van die stad.***

Het heilig evangelie is geen boodschap voor ongeïnteresseerde toeschouwers. Het is ‘Woord ten Leven’ die de deur naar de Zaligheid opent. Dat vereist grote toewijding van de prediker én respons van de toehoorder. Als het evangelie aanvaard wordt, zoals Jezus het leert, dan daalt de vrede van Christus op ons neer. Dan straalt een kerkgemeente en wordt aldus een lichtend licht voor de gehele omgeving. Dan valt die Gemeente op als een stad op een berg (Mattheüs 5:14). Hoe dat ontstaat? – Mattheüs 5:14 (grondtekst) legt dat uit: Omdat ***zij al uw goede werken opmerken ter verheerlijking van uw hoge Vader die in de hoge hemel is.*** Geen deur-aan-deur colportage, geen dogmatische discussies, maar daden uit liefde vormen de sleutel. Afwijzing van het evangelie wordt zwaar opgenomen. Want het is nogal wat om met Sodom en Gomorra vergeleken te worden. Die werden vernietigd en dat lot trof ook Gallilea en Judea in de Joodse oorlogen.

Oordeelstaal - Spreekt Mattheüs 10:15 over het laatste oordeel (Openbaring 20:11-15)? Neen, want dat is individueel; komt over mensen afzonderlijk, hoewel niet over de leden van de Gemeente van Christus. Hier is sprake van collectief oordeel en dat betreft een oude vervloeking – Deuteronomium 28:64-67 (NBV21):

⁶⁴ *want de HEER zal u uiteenjagen en onder alle volken verstrooien, tot in de verste uithoeken van de aarde. Daar zult u andere goden vereren, goden die u nog niet kende en ook uw voorouders niet, goden van hout en van steen.*

⁶⁵ *Denk niet dat u bij die volken op adem kunt komen of een plek krijgt om te rusten. De HEER zal u daar*

in angst laten leven en u, met doffe ogen, een kwijnend bestaan laten leiden.

⁶⁶ U zult er voortdurend op uw hoede moeten zijn, want u zult uw leven niet zeker zijn en dag en nacht het ergste vrezen.

⁶⁷ 's Morgens zegt u: "Ach, was het maar avond," en 's avonds verzucht u: "Was het maar ochtend." Zo groot zal dan de angst zijn waarin u verkeert, zo bedreigend is het wat u ziet.

Met het afwijzen van Jezus Christus roept het Joodse volk een zwaar oordeel over zich af. Dat werd werkelijkheid in de eeuwen daarna, in de Joodse oorlogen, in de pogroms, de kruistochten en de Holocaust. Ook zullen gelovige Joden de Opname van de Gemeente missen, want zij zijn geen lid van het Lichaam van Christus. Zij worden dus niet door de Opname gered voor de gruwelen van de Grote Verdrukking.

Mattheüs 10:16-20

Vers 16 **Besef wel dat Ik jullie als schapen tussen de wolven zend. Gedraag je dus behoedzaam, zoals slangen doen en wees toegankelijk zoals duiven zijn.**

In Mattheüs 9:36 klinkt nog mededogen voor het ganse Joodse volk. Hier worden de Joden omschreven als **wolven** – toch een bittere uitspraak. Jezus stuurt Zijn discipelen op evangelisatiecampagne en dringt aan op voorzichtigheid. Slangen worden 'listig' genoemd. Die houding – slim handelen (een eigenschap van de 'wereld') – wordt ook de discipelen aangeraden. De doelstelling is niet op te vallen. Dat is bepaald anders dan het optreden van Jezus tot nu toe. Dat waren massale publieke bijeenkomsten die allerwegen de aandacht trokken. Het tweede advies betreft medegelovigen. **Wees toegankelijk zoals duiven zijn** zegt Jezus. Dat duidt op verbroedering; op het 'aanbieden' van een persoonlijke liefdesband: de vrede van Christus. Dat vereist een kinderlijke houding tot de naaste – liefde aanbieden zonder voorwaarde.

Vers 17 **Wees dan op je hoede voor alle mensen, want zij zullen jullie overleveren aan plaatselijke tribunalen en je in hun synagogen geselen.**

Vers 18 **Dan zullen jullie omwille van Mij voor gouverneurs en koningen geleid worden om voor hen te getuigen en tevens voor alle heidenvolken.**

De discipelen beschouwden Jezus Christus als de Messias die (zo dachten zij) de Joden zou verenigen en de Romeinen verjagen. Dat was de algemene verwachting in die dagen, maar Jezus spreekt over vijandschap, gevangenneming en geseling. Dat scenario zal voor de discipelen een negatieve verrassing zijn geweest.

Vers 19 **Als jullie soms gearresteerd worden, maak je dan geen zorgen over hoe en wat je moet zeggen. Op het juiste moment zal jullie namelijk gegeven worden wat je zeggen moet.**

Ook dit vers zal de discipelen vreemd in de oren geklonken hebben. Was Jezus niet de beroemde Rabbi met Semikah, de wonderdoener die duizenden mensen trok? – waarvan men zei Hij de Messias was?

Jezus predikte: **Kom tot inkeer, want het hoge Hemelse Koninkrijk is nabij gekomen** (Mattheüs 4:17). Dat verbond men met de komst van de Messias; een super-David die hen verlossen zou van de Romeinen. Dat waren menselijke verlangens en Jezus rekent daar gedecideerd mee af. Niet Zijn persoon is de komende campagne de centrale figuur, maar bekering tot God, wat **de enige sleutel is** tot het heil – het Messiaanse Rijk. In plaats van Jezus brengen onervaren discipelen de boodschap. Met hun uitzending wordt het super-David-effect verwijderd en de focus op bekering gericht. Welnu dat valt slecht bij de bevolking. Weinig mensen zien de noodzaak tot bekering. Israël was immers Gods uitverkoren volk! Bekeren?... Waarvan dan?

Vers 20 **Want niet jullie zullen de sprekenden zijn, maar de Geest van uw hoge Vader Die in jullie spreekt.**

In dit stadium is Jezus geen zegevierende Messias, maar begint Hij de andere kant van Zijn mens-zijn te onthullen. Die van lijdende Knecht van de HEER. Want de Messias moest lijden om de volgende stap naar het Koninkrijk van God mogelijk te kunnen maken: Markus 9:12 (NBV210) getuigt: *Over de Mensenzoon staat toch geschreven dat hij veel moet lijden en met verachting behandeld zal worden?* De lijdende Knecht van de HEER ontvangt geen applaus, noch Zijn volgelingen. De boodschap wordt vijandig ontvangen en leidt tot vervolging. En wat dan? Dan – zegt Jezus – zal **de Geest van uw hoge Vader** in jullie spreken. Is dat de Heilige Geest? Jazeker! Echter Die is nog niet uitgestort op *alle vlees* (= alle gelovigen), maar wordt in deze fase slechts aan enkele mensen gegeven – de discipelen –, zoals ook in het Oude Testament gebeurde.

Mattheüs 10:21-26 De Vijandschap van de Wereld

Deze perikoop opent met een profetie die Jezus uit Micha 7 citeert. Deze profetie is zo **extreem van inhoud** dat we er eerst een Excurs aan wijden om een goede basis te leggen voor de verklaring van Vers 21-22.

Excurs 1: De Profetie van Micha 7

Micha 7 spreekt over een verdorven wereld zoals er nog nooit is geweest. Hij profeteert namelijk over de Grote Verdrukking, een periode van zeven jaar in de Eindtijd. Dan zal Satan allen die God trouw dienen en weigeren Hem te verloochenen, tot de dood vervolgen. Micha 7:2-7 (NBV21) profeteert erover:

² *Zij die trouw^{A)} waren zijn verdwenen^{B)} uit het land^{C)}, niemand^{D)} is nog rechtschapen^{A)}. Allen zijn op bloed belust, iedereen belaaft zijn naaste^{E)}.*

³ *Ze bekwamen zich in het kwaad: alleen voor geld stellen leiders een onderzoek in, rechters spreken recht tegen betaling, hooggeplaatsten zeggen wat hun het beste uitkomt, en zo houden zij het recht op afstand^{F)}.*

⁴ *De deugdzaamste van hen is als een doornstruik, de oprechtste is erger dan een stekelhaag. De dag van straf^{G)}, door uw wachters^{H)} aangekondigd, is gekomen, en het volk is in beroering!^{I)}*

⁵ *Geloof je naaste niet, vertrouw je vriend niet, let op je woorden, ook bij wie er in je armen ligt^{J)}.*

⁶ *De zoon veracht zijn vader, de dochter verzet zich tegen haar moeder, de schoondochter tegen haar schoonmoeder, en huisgenoten blijken vijanden^{K)}.*

⁷ *Maar ik, ik blijf uitzien naar de HEER^{L)}, ik blijf hopen op de God^{M)} die mij redding zal brengen. Hij zal mij horen, mijn God^{M)}.*

A) Beter: Allen die oprecht waren (*yāšār*). Dit is oprecht voor God – gelovigen dus.

B) Alle oprechten zijn van de aarde verdwenen. Dat is de Opname van de Gemeente. Micha ‘ziet’ hier de Eindtijd!

C) Er staat: *hā-’āreš* en dat betekent geen *land* maar: *de aarde* (als in Genesis 1:1).

D) Dus: Niemand op aarde is nog rechtschapen. Dat is een ‘momentopname’ nadat de Gemeente is opgenomen en door Jezus Christus naar de hemel gevoerd. Na de Opname zullen nog velen tot geloof komen.

E) Beter: Er is geen rechtvaardige meer over onder de mensheid (= *’ā-dām*).

F) Micha spreekt over een situatie van totale wetteloosheid en morele verdorvenheid. Dat is nooit eerder gebeurd.

G) Dat zijn de oordelen van de hoge God over de aarde in de Grote Verdrukking.

H) Aartsengelen, de uitvoerders van de oordelen van de hoge God.

I) Wel erg vrij vertaald. Er staat: *Nu zullen zij ontredderd* (of: *in paniek*) *zijn*.

J) Zelfs je geliefde, vriendin of eigen vrouw is een potentiële bedreiging.

K) Elke vorm van onderlinge liefde is dus verdwenen.; de wereld is een satanisch oord geworden.

L) Er staat: Jahweh – de persoonsnaam van de hoge God..

M) Onjuist vertaald. Het woord *לֵאלֹהִי* bestaat uit: *ל* (*op*) en *לֵאלֹהִי* (*godheid*). Er staat letterlijk in Micha 7:7

Ik zal opzien naar Jahweh, ik zal wachten op de Godheid van mijn redding. Mijn Godheid zal mij horen.

De gelovige die spreekt, blijft aan Jahweh vasthouden en ziet uit naar de wederkomst van Jezus (**Mijn Godheid**).

De Strijd tussen God en Satan

In de Eindtijd zal de mensheid uiteenvallen in Satanaanbidders en gelovigen die tot de dood vervolgd zullen worden; daar wijst Jezus in Mattheüs 10:21 op. Met de geboorte van Jezus is de strijd met Satan namelijk in een nieuwe fase beland. Want Hij zal Satan *de kop verbrijzelen* (Genesis 3:15). Die strijd is met de komst van Jezus Christus intensiever geworden. Hij weet dat en wijst met Micha 7 op het eindpunt van die eeuwenlange strijd – de Grote Verdrukking. Daar gaat het naar toe.

Vers 21 **Ooit zal de ene broer de andere broer overleveren voor executie, maar ook een vader een kind en kinderen zullen opstaan tegen hun ouders en hen ter dood doen brengen.**

Bij dit vers moet je een eerlijke vraag stellen: *Kan vervolging zo erg zijn dat iemand zijn eigen broer aan een dictator uitlevert voor executie? En een vader een kind? En kinderen hun ouders?* Natuurlijk niet; dat is ongeloofwaardig. In de Eindtijd gebeurt dat toch, want dan volgt een groot deel van de mensheid Satan. En jezelf overleveren aan Satan betekent: ‘zonder liefde leven’ en **dan kan het wél**. Vers 21 spreekt over het eindpanorama van de strijd tussen God en Satan. Daar gaat het naar toe – het kwaad zal toenemen.

Vers 22a **Ook zullen jullie door de meeste mensen geminacht worden omwille van Mijn hoge Naam.**
De twaalf discipelen zullen het ultieme kwaad dat Micha 7 beschrijft, niet ondergaan. Hun verdrukking zal veel minder erg zijn, vandaar het woord **geminacht** in plaats van **ter dood brengen** in vers 21.

Vers 22b **Maar wie dat doorstaan heeft tot het einde zal behouden worden.**
Een prachtige uitdrukking – **behouden worden**; voor de hoge God natuurlijk. Dat geeft in enkele woorden aan hoe graag Hij ons aan Zijn zijde wil. Geloof en vertrouwen vormen dus de sleutel tot de Zaligheid.

Vers 23a **Wanneer jullie soms in een stad vervolgd worden, vlucht dan naar een andere Joodse stad.**
Het evangelie is niet voor onwilligen en vijanden bestemd. Want de woorden van God en mogen niet ‘ledig ter aarde vallen’. Jesaja 55:11 (NBV21): *zo geldt dit ook voor het woord dat voortkomt uit mijn mond: het keert niet vruchteloos naar Mij terug, niet zonder eerst te doen wat Ik wil en te volbrengen wat Ik gebied.*

Vers 23b **Want Ik verzeker je dat jullie geen één van de steden van Israël tot het einddoel zullen kunnen brengen,**
De discipelen worden uitgezonden om het evangelie te verkondigen, maar dat wordt geen succes. Geen **één van de steden van Israël** zal zich bekeren. Maar er staat ook: **totdat**. Die bekering zal er ooit **wel** komen. – Wanneer?... Als Jezus met macht terugkomt op de Olijfberg (Zacharia 14:3-4), vergezeld van hemelse strijdkrachten. Hij zal de wereld aan Zich onderwerpen en dan kan het Messiaanse Rijk beginnen.

Vers 23c **totdat het mogelijk is dat de Zoon des Mensen komt.**
Profetie is fantastisch accuraat, mits de grondtekst nauwgezet gevolgd wordt. Want de dag van de wederkomst staat niet vast. Wel is **zeker dat** Jezus wederkomt. Vóór die tijd moet de Gemeente van Christus (de kerk) nog gesticht worden. Pas als haar taak erop zit kan Jezus terugkomen (= volheid der heidenen).

Vers 24 **Een discipel is er niet om zijn leermeester te verbeteren, noch een dienaar zijn heer. De voldoening van een discipel is dat hij als zijn leermeester wordt en de toegenegen dienaar als zijn heer.**
Jezus waarschuwt de twaalf discipelen om ‘Zijn evangelie’ te verkondigen; niet hun eigen denkbeelden. De discipelen moeten ‘als Jezus’ worden en het evangelie van bekering en genade prediken.

Vers 25 **Als dan de Heer van Zijn huis Beëlzebub wordt genoemd, waarvoor zal men Zijn huisgenoten wel niet uitmaken?**
Jezus verwijst hier naar de opmerking van de Farizeeën in Mattheüs 9:34. Zij dachten dat Jezus wonderen dankzij satanische krachten deed. De discipelen zullen ook van satanische bezetenheid beschuldigd worden.

Vers 26 **Laat je dus door hen niet afschrikken, want niets is zo bedekt dat het niet onthuld zal worden en niets is zo verborgen dat het niet geopenbaard zal worden.**
De discipelen kunnen op pad. Jezus waarschuwt ze wel voor tegenstand en spreekt daar een oordeel over uit. Want in het oordeel voor de Grote Witte Troon zal ooit alles onthuld worden wat **bedekt** en **verborgen** is. Verzet tegen het evangelie is geen gewone zonde. Het heeft satanische trekjes en dat blijft niet ongestraft.

Excurs 2: Voorbespreking van Skotiāi – Spirituele Duisternis

Het is nodig om het woord **duister** (*skotiāi* – Vers 27) te bespreken, want dat is de sleutel tot de verklaring. Mattheüs 10:27 is een moeilijk vers en dat betreft de tekst: **Wat Ik in het duister uitspreek.** Verklaarders wijken ernstig af van de Griekse grondtekst en vertalen met: *privé, verborgenheid* of *geheim* – maar dat staat er niet. Is er dan twijfel over de betekenis van *skotiāi*? Neen! Naast echte duisternis spreken theologen van *spirituele/morele duisternis* als 2e betekenis. Dat is: *onwetendheid van goddelijke zaken*.
Vers 27a spreekt over heilige zaken die de discipelen onbekend zijn (*Innerlijk verduisterd worden*). Het is nieuwe kennis – noodzakelijk omdat het Joodse volk Jezus afwijst. Kolossenzen 1:25-26 (NBV21) verklaart:

²⁵ *Met het oog op u heeft God mij (Paulus) die dienende taak toevertrouwd, opdat zijn boodschap (het evangelie) in al haar volheid verkondigd wordt: ²⁶ het goddelijk geheim dat in alle eeuwen en voor alle generaties verborgen is geweest, maar nu aan zijn heiligen onthuld is.*

Dat *goddelijk geheim* betreft de Gemeente die heilsdrager is geworden en Israël is opgevolgd. Dat wordt *geopenbaard aan zijn heilige apostelen en profeten* (Efeziërs 3:5b) **na** de opstanding. Efeziërs 3:6 vervolgt: *ook mensen uit andere volken delen door hun eenheid met Christus Jezus in de erfenis, zij maken deel uit van hetzelfde lichaam (van Christus) en hebben ook deel aan de belofte, door middel van het evangelie.*

Mattheüs 10:27-33 Beloning en Doem

Vers 27 ***Wat Ik in het duister uitspreek, moet verkondigd worden in het ware licht. En wat nu in jullie oren klinkt, moet je prediken van de daken.***

Dit vers ziet niet op de evangelisatiecampagne van de discipelen. Dat was geen publieke actie (***prediken van de daken***), maar een heimelijk gebeuren zoals we dat al behandeld hebben. Pas na de uitstorting van de Heilige Geest predikten de discipelen vrijmoedig op publieke plaatsen (Handelingen 2:14) en zelfs in de tempel (Handelingen 3:11). En wat predikten zij? ***Wat nu in jullie oren klinkt***, dus de woorden van Jezus.

Vers 27A ***Laat je niet afschrikken door mensen die wel het lichaam maar niet de ziel kunnen doden.***

Terecht vrezen mensen voor vervolging en dood – ook de discipelen. Eigenlijk zegt Jezus: Laat je niet afschrikken; hou vol! Want je ziel is in Mij geborgen. Dat is een machtige troost in barre tijden.

Vers 27B ***Vrees voor alles Hem Die zowel het lichaam als de ziel verderven kan in het Gehenna.***

Verloren gaan wordt omschreven als ***de ziel verderven in het Gehenna***. Het begrip hel was toen onbekend. Men sprak van sheol (de onderwereld), waar de doden slapen. Jezus gebruikt daarom een bekend begrip als Gehenna om een vervloekte plaats aan te duiden. Dat is een plaats waar God ***de ziel verderven kan*** – dus ***doden***. Dat is een beeld van het laatste oordeel. We citeren Openbaring 20:11-15 direct uit de grondtekst:

¹¹ *Daarna zag ik in een visioen een grote witte troon. Voor Degene die daarop zat, zijn de aarde en de hemel weggevlucht, weg van Zijn aangezicht en hun plaats werd niet meer gevonden.*

¹² *Toen zag ik de doden, klein en groot – zij stonden opgesteld vóór het aangezicht van de hoge God – en boeken werden geopend. Vervolgens werd een soortgelijk boek geopend; dat is het boek des levens. En de doden werden gescheiden op grond van wat in de boeken geschreven staat – overeenkomstig hun*

¹³ *werken. De zee gaf de doden die in haar waren; de dood en het dodenrijk gaven de doden die in hen*

¹⁴ *waren. En zij werden gescheiden, eenieder overeenkomstig zijn werken. En de dood en het dodenrijk*

¹⁵ *werden in het meer van hét vuur geworpen. Alleen dit leidt tot de tweede dood. En indien iemand niet ingeschreven bleek te zijn in het boek des levens, werd hij in het meer van hét vuur geworpen.*

De boodschap is: ***Vrees voor alles Hem Die*** leven en dood in Zijn hand houdt, opdat u behouden wordt.

Excurs 3: Gehenna en Hel

Het woord ‘hel’ komt van Gehenna (Grieks: *Geenna*). Strong's, een gezaghebbend woordenboek, verklaart: *Dat is een vallei ten westen en zuiden van Jeruzalem; ook een symbolische naam voor de uiteindelijke plaats van bestraffing van de goddelozen.* Het eerste is een feit, het tweede komt uit de dogmatiek – niet uit de Bijbel. Het Gehenna was een beruchte plek, omdat in de tijd van de koningen daar kinderooffers werden gebracht aan de afgod Moloch. Velen vertalen Gehenna met hel en verwijzen dan naar Marcus 9:43 en 44, maar het Gehenna wordt ***nergens*** in de Bijbel als een eeuwigdurende plaats van foltering beschreven.

De Vallei van Gehenna was algemeen bekend, terwijl de betekenis *hel* – wat sommige theologen ervan maken – in die tijd een ***onbekend begrip*** was. Indien Jezus de *hel* bedoeld had zoals wij die traditioneel verklaren, dan had Hij dat beslist heel goed uitgelegd, vooral omdat Hij dan sterk afweek van de algemeen bekende betekenis van Gehenna in die dagen. Het idee om van Gehenna *de hel* te maken, stamt uit de Sibillijnse Orakelen (200-400 na Chr.) en uit het apocriefe boek 4 Ezra. Beide geschriften zijn grotendeels fictie en worden daarom terecht niet heilig bevonden. Vreemd genoeg werd het begrip *hel* eeuwen later in de dogmatiek van de kerk van Rome verwerkt. Toch is ook duidelijk dat Jezus het Gehenna als voorbeeld gebruikt voor het oordeel over de goddelozen – dus het oordeel voor de Grote Witte Troon (Openbaring 20:11-15). Zegt dat iets concreets over de plaats zelf? Neen, slechts over het oordeel.

Het Gehenna is een Metafoor – Waarom gebruikt Jezus dit voorbeeld? Omdat het Gehenna ook de plaats was, waar onreine mensen (bv. melaatsen, misdadigers, maar ook kadavers van dieren) werden

begraven. De lijken werden bestrooid met zwavel om ziekten tegen te gaan. Op warme dagen leidde dat tot spontane ontbranding en dat vuur was moeilijk te doven. In het Gehenna begraven worden was een schande en dient als voorbeeld voor het lot der goddelozen. Het is een metafoor – beeldspraak.

De Verwijzing Klopt Niet

De tekst van Markus 9 niet erg zuiver vertaald. De NBG-vertaling luidt:

⁴³ *En indien uw hand u tot zonde verleidt, houw haar af. # Het is beter, dat gij verminkt ten leven ingaat, dan dat gij met uw twee handen ter helle vaart, in het onuitblusbare vuur,*

⁴⁴ *[waar hun worm niet sterft en het vuur niet wordt uitgeblust.]*

In de grondtekst staat – **na het teken #**: *Het is eervoller voor u verminkt binnen te gaan in het leven, dan de twee handen hebbende te vertrekken/gaan in het Gehenna, in het onblusbare vuur.*

Vers 44 staat tussen haakjes, omdat het in belangrijke oude manuscripten **ontbreekt** en er grote twijfels bestaan of deze tekst origineel is. Juist die woorden gelden als ‘bewijs’ voor het eeuwig duren van de helse straf. De Willibrord-, NBV- en NBV21-vertaling hebben vers 44 terecht niet meer in de Bijbel opgenomen.

Conclusie – Het Gehenna wordt als metafoor gebruikt voor een verachtelijke plaats, een begraafplaats voor uitgestorvenen die omschreven wordt met *het onblusbare vuur*. Dat begrip komt uit Openbaring 20:15. Het is de plaats waar de zielen van de verdoemden na het grote oordeel worden uitgewist (gedood).

Vers 29 **Worden twee kleine vogels niet voor slechts een penning verkocht? Toch zal er niet één ter aarde vallen, zonder dat jullie hoge Vader het weet.**

Vers 30 **Van jullie echter zijn zelfs de haren van je ganse hoofd geteld.**

Vers 31 **Laat u dus niet afschrikken, jullie bent meer waard dan veel kleine vogels.**

God is Geest en alom vertegenwoordigd; een begrip dat we niet kunnen bevatten. Zijn almacht bewerkt alwetendheid – ook onbegrijpelijk. Daarom vat Jezus het samen in een simpele metafoor. Zelfs de dood van twee kleine vogels (die bijna niets waard zijn) wordt door de hoge God waargenomen. Dat betreft geen ‘geven om’ (dus een emotie, zoals velen verklaren), maar **alwetendheid**. Jezus beschrijft hier een zo reusachtige veelomvattende Goddelijke Geest dat het ons duizelt – hier past daarom stil ontzag.

Als het om mensen gaat (in dit geval gelovigen, discipelen) is dat *kennis nemen van* in vers 30 uitgebreid tot waarneming *in het detail*. Zelfs de haren van je hoofd zijn geteld. Die aandacht van de hoge God voor alles wat de gelovige overkomt is als troost bedoeld. Je bent nooit alleen, zelfs niet in de diepste ellende. En elke goede daad in het licht van het evangelie zijn als ‘parels aan je kroon’ in de komende Zaligheid.

Vers 32 **Daarom zal eenieder die Mij belijdt voor de mensen, Ik op mijn beurt Zalig spreken voor het aangezicht van Mijn hoge Vader Die in de hemel is.**

Wat is dat: **Zalig spreken**. Daarmee bedoelt Jezus dat Hij **de Zaligheid** voor de gelovige bij God **verwerft**. Want een gelovige ‘in Christus’ is onderdeel van Zijn Lichaam – de Gemeente en dat Lichaam (Jezus) heeft het oordeel reeds ondergaan aan het kruis. Daartoe bidt Jezus in Johannes 17:17-19, 24 (NBV21):

¹⁷ *Heilig hen (Zijn volgelingen) dan door de waarheid. Uw woord is de waarheid.*

¹⁸ *Ik zend hen naar de wereld, zoals U Mij naar de wereld hebt gezonden.*

¹⁹ *Ik heb mij geheiligd omwille van hen, zo zullen ook zij door de waarheid geheiligd zijn.*

²⁴ *Vader, U hebt hen aan Mij geschonken, laat hen dan zijn waar Ik ben. Dan zullen zij de grootheid zien die U Mij gegeven hebt omdat U Mij al liefhad voordat de wereld gegrondvest werd.*

En 2 Korintiërs 5:20-21 (NBV21) getuigt:

²⁰ *Wij zijn gezanten van Christus, God doet door ons zijn oproep. Namens Christus vragen wij u dringend: laat u met God verzoenen.*

²¹ *Ter wille van ons heeft God Hem die de zonde niet kende één gemaakt met de zonde, zodat wij in Hem rechtvaardig voor God konden worden.*

Vers 33 **Maar wie Mij niettemin toch verloochent bij de mensen, die zal ook Ik verloochenen voor Mijn hoge Vader in de hemel.**

Echter, allen die Christus verloochenen zullen Zijn voorspraak missen. Zij komen dus wel in het oordeel.

Dit is een uittreksel van de Verklaring van Mattheüs door Gert A. van de Weerd. Daar wordt de grondtekst

diepgaand verantwoord.

Copyright: Gert A. van de Weerd; PMI Boeken BV.